

Samferdselsdepartementet
postmottak@sd.dep.no

Bergen, 28. juni 2012

Høringsuttalelse Nasjonal transportplan 2014 – 2023

I etatens forslag til Nasjonal Transport Plan (NTP) er det et uttrykt ønske om å tilrettelegge for sjøtransport, som en effektiv transportform, spesielt ved store godsmengder. Maritim næring har vært og er en svært viktig transportaktør, og som nettverksorganisasjon for bransjen ser Maritimt Forum Bergensregionen (MFB) det som viktig å komme med innspill til transportplanen. Maritimt Forum er således opptatt av tiltak som kan øke bruken av de «maritime motorveiene» som ligger utenfor kystlinjen vår og for å bevare et av Norges fremste konkurransefortrinn.

Betydningen av et maritimt fokus i NTP

Når 1 skip kan erstatte flere hundre av trailere så vet vi at sjøtransporten avlastar veiene med lavere miljøbelastning, færre ulykker og mindre belastning på infrastrukturen. Det er viktig at NTP legger til rette for en helhetlig tenkning i kommende transportplan som inkluderer sjøtransporten, og ser på denne transportformen som en naturlig og utfyllende del av hele infrastrukturen. Den stemoderlige behandlingen av sjøtransporten i tidligere transportplaner er det på tide å ta et oppgjør med.

Mer kraft i planene

Det trengs adskillig kraft for å nå målsetningen om å få mer gods “fra vei til sjø”. Skal transporttilbudet bidra til en positiv verdiskaping og sikre robuste bosteds- og arbeidsmarkeder, samt å bidra til å oppnå miljøpolitiske mål, må det settes i verk en rekke tiltak i forbindelse med de nasjonale transportplanene.

Nærskipsfartsstrategi som grunnlag for NTP

Det må utarbeides en helhetlig nærskipsfartsstrategi som også kan være grunnlaget for sjøtransportens rolle i NTP, hvor utformingen av virkemidlene må være i samsvar med målsetningene. Den 11. juni 2012 fikk Kyst- og fiskeriministeren overrakt et forslag til en nærskipsfartsstrategi fra en samlet maritim næring. Maritimt Forum Bergensregionen henviser til foreslått strategi og oppfordrer at tiltakene inkluderes i NTP.

Forslag til konkrete incentivordninger

NTP 2014-23 bør inkludere konkrete anbefalinger til incentivordninger slik som foreslått i nærskipsfartsstrategien.

Maritime behov som bør vektlegges i nasjonal transportplanlegging

Det er særlig tre områder som må ha fokus og prioritet

- Det er behov for en omfattende gjennomgang av regelverk, gebyr- og avgiftspolitikken både på land- og sjøsiden, slik at virkemidlene tilpasses målsettingene. Dagens system for sjøtransportens avgifts- og gebyrbelastning er blitt til over tid uten helhetlig vurdering i transportpolitisk sammenheng.
- Hele systemet for trafikkavviklingen til sjøs – inklusive lossystemet – må målrettes, effektiviseres og moderniseres
- Utbygging og drift av havner og tilhørende landbasert infrastruktur må tilpasses ut fra en helt annen tilnærming enn i dag. Det bør utvikles en nasjonal logistikkplan. Fra å være rene trafikkterminaler og omlastningspunkter, bør en håndfull havner bli nasjonale logistikk-knutepunkt og drivere for næringsvekst og regional utvikling.

Intermodale godsknutepunkt og havnesamarbeid

Myndighetene bør gjennom NTP tilrettelegge for sterke intermodale godsknutepunkter langs kysten. Det er viktig at infrastrukturen bygges ut slik at fremtidens havner legger til rette for sømløs overføring av gods mellom transportformene. Myndighetene kan bidra til en riktig og god utvikling, samt gi insentiver i form av statlige investeringskroner til knutepunkt som er spesielt viktig for samfunnet.

Effektive havneterminaler

For stykkgoods som fraktes via containere er effektive havneterminaler viktig. Skipenes liggetid i havn påvirker i høy grad kostnadene. Det kreves nytenkning og utvikling av driften så kostnadene kan reduseres for å effektivisere dette leddet av transportkjeden ytterligere.

Landstrøm

En samlet plan for landstrømsanlegg bør gjenspeiles i NTP under kapitlet om "Havnestructur og stamnett til sjøs". Kommuner og havner må oppfordres og stimuleres til å utrede og legge til rette for flere landstrømanlegg gjennom offentlige tilskuddsordninger.

Tilrettelegge for et bedre miljø i NTP

En gradvis overgang til naturgass, hydrogen, biomasse og andre kilder for drivstoff som kan redusere miljøskadelige utslipp fra skipstrafikken betydelig må stimuleres. Næringen, myndigheter og forskningsinstitusjoner må sammen bidra til å videreutvikle teknologi slik at den norske maritime industrien forblir ledende i utvikling av moderne miljøeffektive skip.

Nærskipsfarten er et segment som i særlig grad egner seg til en omlegging til mer miljøvennlig drivstoff på grunn av potensielt lettere tilgang på bunkringsterminaler.

- Regjeringen må bidra til å utvide den nasjonale infrastrukturen for distribusjon, lagring og bunkring av alternative drivstoff slik at tilgjengeligheten og mulighetene for anvendelse blir like god som for tradisjonelle drivstofftyper.
- Miljøskip med alternativ drivstoff bør få lettelser i statlige avgifter og gis noen særfordeler på linje med for eksempel elbiler.

Miljøkrav for ferjesambandet

Sjøtransport gir allerede i dag bedret energiutnyttelse, sikkerhet og mindre miljøbelastning. Likevel er det viktig at skipsfarten, og ikke minst ferjesamband utvikles med et miljøvennlig perspektiv. Det må settes krav til drift, reduksjon av utslipp og bruk av miljøvennlig fremdriftssystem i drift av ferjesamband.

Farleder og trafikksentraler:

MFB vil bemerke følgende i henhold til punkt 9.0 om farleder og trafikksentral:

- Fedje VTS (trafikksentralen) er svært viktig for sikker skipsfart i området fra Sture i Hjeltefjorden til Sognesjøen, og Maritimt Forum vil poengtere nødvendigheten av at oppgraderinger blir gjort i samsvar med Kystverkets handlingsprogram for 2010 -2019 for å utvide dekningsområdet til også gjelde innseglingen til Bergen.
- Det er også viktig å prioritere arbeidet med en alternativ seilingsled til Bergen gjennom Skjellangersundet i Meland, og øke de økonomiske rammene så mye at arbeidet kan gjennomføres i første halvdel av NTP 2014 -2023. Bergen er Norges største cruisehavn med en lang sesong fra februar til oktober, men mister årlig en rekke anløp fra de største cruiseskipene pga høydebegrensinger på Askøybroen. Det er viktig å prioritere alternativ seilingsled for å kunne drive med cruisetrafikk på helårsbasis og støtte opp under ambisjonen om at Bergen blir en snuavn.

Med hilsen

MARITIMT FORUM BERGENSREGIONEN

Susanne Rislå Andersen
Daglig Leder